

Arriben els canals per satèl·lit que emeten només cinema porno

Sexe per televisió

L'oferta eròtica televisiva ha crescut de forma considerable però sense massa criteri des de l'aparició de les cadenes privades i dels canals autonòmics. Segons una recent enquesta d'Ecotel, els programes eròtics a l'estat tenen una audiència aproximada de cinc-cents mil espectadors setmanals.

Fins la creació dels canals autonòmics i privats, el sexe per televisió es limitava a l'emissió esporàdica de pel·lícules eròtiques en horari de matinal o als *striptease* dels programes de la nit de cap d'any de Televisió Espanyola. Durant la seua etapa com a directora de RTVE, Pilar Miró va haver de suportar dures crítiques per part de diversos col·lectius conservadors pròxims a l'Església catòlica per l'admissió d'algun clàssic del cinema eròtic fora de la programació de mitjanit.

Aquestes protestes es reproduïren de forma menys virulenta quan Tele 5 llançà la seua variada oferta de programes eròtics al poc temps d'iniciar les seues emissions. *Il misteri de la notte*, el programa de varietats de la revista *Play Boy* i el concurs de *striptease Colpo Grosso*, foren els primers espais de temàtica eròtica de les recents creades televisions privades. El director de Tele 5, el polifacètic Valerio Lazarov, es limità durant una primera època a importar els programes més atrevits de la cadena de Berlusconi d'Itàlia. L'adaptació hispana de *Colpo Grosso*, rebatejat com *Ay, qué calor* i presentat pel periodista Luis Cantero, no tingué massa èxit i fou molt prompte retirat de la programació pels seus baixos índexs d'audiència. D'aquest primer lot de programes, sols *Play Boy Late Night* es manté encara en antena amb un horari fluctuant entre la matinal de dissabte i diumenge.

Durant els seus tres primers anys d'existència, Tele 5 ha emès en les matinals de dissabte una gran part de les pel·lícules eròtiques produïdes per Berlusconi per als seus canals de televisió. Protagonitzades per les dives eròtiques italianes dels noranta com Serena Grandi, Francesca Dellera o Deborah Caprioglio, les produccions de temàtica llibertina del rei de la televisió europea són, en general, una estranya mescla de neorea-

lisme *light* i erotisme de reminiscències rurals. El ràpid esgotament de les produccions pròpies, ha obligat els programadors de la "pantalla amiga" a recórrer a la reposició de velles pel·lícules eròtiques espanyoles i italianes dels setanta.

Un dels elements fonamentals del peculiar estil televisiu de Tele 5 és la presència en tots els seus programes de presentadores i coristes en biquini o minifaldilla, que funcionen com un reclam eròtic per a l'espectador. Loreto Valverde, Arantxa del Sol o Natalia Estrada s'han fet populars mostrant davant les càmeres les seues cames i els seus amples escots. Aquesta fórmula d'emprar presentadores lleugeres de roba en els espectacles d'entreteniment ha estat posteriorment copiada per les altres televisions.

Convertit durant la temporada passada en una de les principals estrelles masculines de Tele 5, Bertín Osborne va demostrar com a presentador del concurs *Contacto con tacto* la seua procacitat verbal i la seua ben guanyada fama de mascle ibèric dels noranta. En aquest concurs d'origen nord-americà, el cantant andalús havia d'incitar els concursants a donar les respostes més atrevides a preguntes certament compromeses. Els escassos èxits com a cantant han obligat segurament Bertín Osborne a reconvertir-se en presentador de concursos televisius per així poder mantenir la seua popularitat.

EL TRIOMF DEL MODEL BERLUSCONI

Quan Antena 3 Televisió presentà la seua primera programació els seus directius van manifestar reiteradament que els programes i les pel·lícules de temàtica eròtica no formarien part de la seua oferta televisiva. L'orientació ideològica conservadora dels principals grups d'accionistes d'aquesta cadena privada així

ho exigia. Però amb el desplaçament posterior dels socis més tradicionals (entrada d'Antonio Asensio i el Grup Zeta), que propicià el canvi de logotip i una nova orientació dels continguts dels programes de la cadena, es flexibilitzaren els criteris originaris de programació apropant-se tímidament als de la seua rival Tele 5. En tot cas, Antena 3 s'ha mantingut molt més circumspecta que el canal de Berlusconi a l'hora d'emetre films eròtics i s'ha limitat a programar les nefastes produccions d'Ozores i algunes comèdies de *destape* de finals dels setanta.

En els últims temps, la lluita per l'audiència ha obligat TVE a seguir criteris de programació pareguts als de les televisions privades. La televisió pública estatal sembla haver abandonat quasi completament la idea de fer una televisió de qualitat per a oferir espectacles televisius semblants als de les seues competidores i cicles molt complets de comèdies eròtiques protagonitzades per Alfredo Landa, Antonio Ozores, Juanito Navarro, Fernando Esteso i Manuel Pajares.

L'escàs èxit d'audiència del programa francès de varietats eròtiques *Venus TV* i de la sèrie *Valentina*, una coproducció de diverses televisions europees basada en el popular còmic de Guido Crepax, han contribuït segurament al fet que els directius de TVE no desitgen fer arriscats experiments de programació i s'orienten més cap a les barates i poc sofisticades produccions eròtiques hispanes i italianes.

De les televisions autonòmiques, només Canal 9 manté un espai específic per al cinema eròtic en la matinal de dissabte. En *Nit d'erotisme* s'ha pogut veure, fa un any aproximadament, un interessant cicle del director nord-americà Russ Meyer, un dels precursors del cinema eròtic a finals del cinquanta. Aquest cicle, compost per alguns dels títols més coneguts de la seua filmografia, no ha

Els satèl·lits de l'amor

En menys de deu anys, s'han posat en funcionament a Europa més de cent canals de diversa procedència (europea, asiàtica, nord-africana i americana) que poden ser captats per antena parabòlica a través dels nombrosos satèl·lits de comunicacions. Aquesta proliferació d'emissores de televisió de caràcter internacional, obliga a intensificar la lluita per una audiència difusa, inestable i molt mediatitzada per l'efecte *zapping*. Els principals canals comercials europeus per satèl·lit (RTL Plus, SAT 1, Sky Movies) mantenen una ampla oferta eròtica que inclou concursos de *striptease*, els programes de les revistes *Play Boy*, *Penthouse* i *Electric Blue* o antigues pel·lícules alemanyes i italianes de *soft-core*. Malgrat les dificultats idiomàtiques, els canals alemanys tenen uns bons índexs d'audiència a tot Europa gràcies a la seua programació de films de temàtica llicenciosa.

Però la gran novetat dels últims dos anys ha estat l'aparició dels canals de pagament dedicats exclusivament a l'emissió de films eròtics i pornogràfics. Un dels canals pioners en aquest tipus de programació especialitzada és Filmnet, que emet en anglès des d'Holanda a través del satèl·lit Astra i ofereix dues o tres pel·lícules porno cada setmana. Amb capital britànic i seu també a Holanda, el recentment creat Red Hot Dutch ha arribat ja als 50.000 abonats en tot Europa gràcies a la controvèrsia legal amb les autoritats del Regne Unit, on la pornografia està rigorosament prohibida. La Cambra dels Comuns intentà prohibir l'arribada al territori britànic d'aquest canal dedicat quasi exclusivament al porno però la normativa de la CE sobre telecomunicacions va permetre finalment les seues emissions per parabòlica al Regne Unit. Red Hot Dutch emet a través del satèl·lit Eutelsat II un mínim de dues hores de porno dur diàriament i la quota de subscripció anual està pròxima a les 20.000 pessetes.

Altres canals, com l'Adult Channel, amb una oferta eròtica més lleugera o l'holandès MTX-The Sex Channel, ja estan en funcionament i la seua continuïtat sembla garantida pels nombrosos subscriptors que s'apunten als canals eròtics per satèl·lit en tot Europa. Per a les companyies de telecomunicació que ofereixen els serveis dels seus satèl·lits aquesta febre de sexe està resultant també molt rendible.

LL. S.

Montserrat Calvo, sexòloga: "La televisió menysté l'erotisme"

Què és el sexe per televisió?

—No hi ha sexe a la televisió. Una cosa és que hi hagi estímuls que provoquin: noies, i últimament senyors, amb poca roba, algunes pel·lícules..., però res d'això no té gaire a veure amb l'erotisme.

—Vol dir que sense erotisme no hi ha sexe?

—Vull dir que la televisió dedica poc pressupost i espai a continguts de qualitat referents a la sexualitat, per diversos motius: només ofereix un model, el de la rapidesa, purament genital —penetració, fel·lació...—, sense seducció —sempre de la mateixa manera i en la mateixa postura—. Llavors, què? D'una banda, de totes les vivències sexuals que poden haver-hi, només es valora l'orgasme; l'abans i el després no existeixen. És un model morbós i molt pobre: hi ha interès a utilitzar la sexualitat per a transmetre un missatge de violència, que no té res a veure amb l'erotisme. Però, què passa? Doncs, que el sexe té molta força i la gent té ganes d'estimular-se i ens enganxem a l'únic que ens ofereixen. I em penso que més

val que hi hagi això que no pas res.

—La televisió educa, sexualment parlant?

—No. Tampoc no és la seva funció, que és d'informar. Però tampoc no ho fa. S'han fet programes interessants, com *Curar-se en salut*, a TV3, o *Hablemos de sexo*, a TVE. La sexualitat no es pot explicar com una classe d'àlgebra; la informació ha de ser lúdica.

—Vol dir que una bona pel·lícula eròtica, en una societat ignorant, no educa, en certa manera?

—Jo no en diria educar; pot estimular sanament, si no es parla d'una sexualitat de ciència-ficció, en què les dones s'exciten tan de pressa com els homes, quan hi ha ritmes diferents. Si les coses fossin més reals, que no vol dir avorrides, sí que hi hauria un model de sexualitat sana. De totes maneres, no som una societat interessada pel sexe.

—Aquestes pel·lícules o programes fan pujar l'audiència en alguns casos...

—No ho sé, perquè, la sexualitat, cadascú la viu a la seva manera. No hi ha

una cosa vàlida per a tothom en el mateix moment. La sexualitat és la cosa menys democràtica que hi ha, ningú no dóna més del que té i del que és. Sembla que la sexualitat només sigui per a passar-s'ho bé, i no és cert: es pateix molt perquè no hi valen les màscares i és on realment t'adones dels nivells reals, no hi ha engany possible. El sexe és un camí de coneixement d'un mateix i això no es pot donar per televisió. Aquest coneixement més alt és una revolució individual, mai col·lectiva.

—Però estem en un nivell més baix: els programes tipus *Ay, que calor*, *Nit d'erotisme*...

—Que "escalfen" un sector de senyors prou ampli —no té res a veure amb la sexualitat de les dones—. Que la gent respongui a allò que consumeix no és problema d'oferta, sinó de com vulguem interpretar-ho. Som lliures de reaccionar davant d'això o almenys d'intentar-ho.

—Quins avantatges i desavantatges té, en aquest sentit, l'oferta televisiva?

—Avantatges, doncs, el que deia abans,

Elles i ells, de Canal 9, és el primer programa on els homes són l'objecte sexual.

ARXIU

tingut dissortadament continuïtat. En els últims temps *Nit d'erotisme* ha ofert una ampla mostra del pitjor cinema classificat "S" de principis dels vuitanta, com poden ser les produccions d'ínfim pressupost de Jess Franco i Ignacio F. Iquino. Com a complement de la pel·lícula, durant una curta temporada, Canal 9 va

emetre també el suggestiu espai eròtic produït per la revista *Penthouse* on es podien contemplar les belles models d'aquesta coneguda revista per a homes.

La perversa inclinació cap a l'erotisme hispànic sembla encara més accentuada en els programadors de Canal 9 que en els d'altres cadenes. Actrius ja retirades

com Carmen Sevilla, Nadiuska, María José Cantudo, Helga Liné o Agatha Lys tornen a ser populars gràcies a la contínua reposició dels seus antics films tant en el canal autonòmic valencià com en la resta de les televisions.

Una de les darreres novetats en la programació de Canal 9 és el concurs presentat per Paco Sanchis *Elles i Ells*, on un públic exclusivament femení ha de triar entre diversos concursants masculins el seu preferit al final d'una sèrie de proves. Aquest concurs, molt popular a Alemanya, és possiblement l'únic espai televisiu actualment a la televisió de l'estat on els homes han d'assumir obligatòriament el paper d'objecte sexual.

L'única televisió pública que no ha caigut en la temptació d'assumir l'estratègia de programació i l'estètica colorista dels espectacles televisius de les privades ha estat Televisió de Catalunya (TV3 i Canal 33). La televisió catalana intenta mantenir uns criteris propis que facin compatible la rendibilitat comercial amb els objectius fonamentals d'un mitjà de comunicació públic. Potser per això, la presència de biquinis, escots i minifaldilles als concursos i programes de TV3 siga tan escassa. En mantenir certs criteris de qualitat i coherència, TV3 també

"Hi ha interès a utilitzar la sexualitat per a transmetre un missatge de violència, que no té res a veure amb l'erotisme."

CARME PUERTOLAS

que és millor això que res. I desavantatges, des del moment que desinforma, tots. Hi ha un menyspreu de l'erotisme, fins al punt que en televisió no hi ha res d'eròtic.

—Com se soluciona això?

—Alternatives? Debats sobre pel·lícules, que n'hi ha de qualitat; reportatges antropològics i etnològics; concursos eròtics, sense exhibicionisme i amb interès real d'aprendre... L'erotisme no és un producte de consum, sinó un art a cul-

tivar. La qüestió és que som completament esclaus del pressupost. I com que aquest és molt baix, ens ofereixen unes pel·lícules superavorrades.

—Que segurament, d'altra banda, han fet canviar el comportament sexual de molta gent...

—Evidentment, amb el boom del pit-i-cuixa que va haver-hi i tenint en compte que les persones són animals d'imitació. I per una banda és positiu, però, per una altra, va haver-hi molta gent que va fer coses perquè tocava, però sense cap mena de consciència. Llavors, és clar, ara es pot fer tot, però la llibertat no és fer més, sinó escollir, i això no es potencia. Ens donen una mica d'informació bona de tant en tant, puntual, però sense saber com integrar-la en la vida quotidiana. I es tracta sempre de sexe espectacular i en primer terme, és com aquesta tendència escatològica de mostrar clarament com la gent fa pipí o com la gent fa l'amor. Jo donaria el que fos per veure una escena en què les coses s'intuïssin, en què hi hagués algun múscul que de cop es posés tens..., que realment estimulés. Això, en cinema és difícil de trobar.

Joan Marí

és l'única televisió que no programa les lamentables comèdies pseudo-eròtiques de Lina Morgan o José Luis López Vázquez, tan estimades en les altres cadenes. Alguns films estimables del cinema eròtic han passat pel canal català però de forma molt irregular i esporàdica. En tot cas, no és fàcil mantenir una programació eròtica continuada de certa qualitat.

PORNO CODIFICAT

Un dels principals atractius de Canal + és, sens dubte, l'emissió de pel·lícules pornogràfiques en emissió codificada per als abonats la nit de divendres, com ho demostra la recent enquesta d'Ecotel. Segons aquest sondeig, l'audiència dels films porno supera setmanalment els dos-cents mil espectadors mentre que la pròpia cadena situa la xifra d'audiència en tan sols cent-mil persones. Aquestes diferències en les dades resulten certament sospitoses perquè no és usual que les xifres d'audiència d'un canal de televisió siguin notablement inferiors als d'una empresa de sondeigs. Aquesta situació paradoxal podria explicar-se per l'escàs interès que demostra Canal + a publicitar l'espai reservat al cinema porno. En els seus inicis, Canal + informava

L'emissió de films porno va ser una de les bases de llançament de Canal +.

ARXIU

a través del diari *El País* dels films més interessants de la seu oferta "X", però aquest tipus de publicitat va desaparèixer completament sense explicacions. En la revista d'informació mensual del canal de pagament també ha desaparegut recentment tota referència argumental o tècnica dels pornos programats. Possiblement les pressions d'alguns dels socis d'aquesta cadena o la voluntat de conservar una imatge de televisió respectable i d'alta qualitat siguin les raons per a no publicitar la programació "X". Aquest secretisme perjudica, però, els nombrosos abonats aficionats al gènere dur, que no poden fer-se mai una idea clara de les pel·lícules porno previstes.

Malgrat el mutisme i el sentiment de culpabilitat dels responsables de Canal +, la qualitat dels films programats fins ara és en general excel·lent. Les sofisticades i costoses produccions del porno nord-americà dels noranta, també conegut com *X-chic* o *porno light*, han acaparat la programació de l'espai reservat al cinema "X", on també s'ha pogut veure una bona part de la filmografia de directors tan suggestius com Abdre Blake i John Stagliano.

Lluc Soler